

Prop.
1988/89: 73

Regeringens proposition 1988/89:73

om rättsskyddet för kretsmönster i
halvledarprodukter

Regeringen föreslår riksdagen att anta det förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 12 januari 1989.

På regeringens vägnar

Gertrud Sigurdsen

Laila Freivalds

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att regeringen får föreskriva om tillämpligheten av lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter i förhållande till EFTA- och EG-länderna utan något krav på ömsesidighet. En ändring i lagen av detta innehåll avses träda i kraft den 1 april 1989.

Lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter

Härigenom föreskrivs att 11 § lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

Denna lag tillämpas på kretsmönster skapade av svenska medborgare eller av dem som har sin vanliga vistelseort i Sverige samt på kretsmönster som först har spritts i Sverige.

Regeringen får, *under förutsättning av ömsesidighet*, föreskriva att *lagen skall tillämpas även i förhållande till ett annat land.*

Regeringen får föreskriva *om lagens tillämplighet även i förhållande till medlemsländer i den Europeiska frihandelssammanslutningen och i den Europeiska ekonomiska gemenskapen samt, under förutsättning av ömsesidighet, i förhållande till andra länder.*

Denna lag träder i kraft den 1 april 1989.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 12 januari 1989

Närvarande: statsråden Sigurdson, ordförande, Hjelm- Wallén, Bodström, Göransson, Gradin, Hellström, Johansson, Hultström, Lindqvist, Lönnqvist, Thalén, Nordberg, Engström, Freivalds, Wallström

Föredragande: statsrådet Freivalds

Proposition om rättsskyddet för kretsmönster i halvledarprodukter

1 Inledning

Genom lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter, som trädde i kraft den 1 april 1987, ges ett skydd åt den som har skapat mönstret för kretsarna i sådana produkter (s.k. datachips). Genom en samtidig ändring i upphovsrättslagen har kretsmönster av detta slag undantagits från upphovsrättsligt skydd (SFS 1986:1426).

Enligt 11 § första stycket lagen om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter tillämpas lagen på kretsmönster skapade av svenska medborgare eller av dem som har sin vanliga vistelseort i Sverige och på kretsmönster som först har spritts i Sverige. Enligt andra stycket i samma paragraf får regeringen under förutsättning av ömsesidighet föreskriva att lagen skall tillämpas även i förhållande till andra länder. Med stöd av detta bemyndigande har regeringen utsträckt lagens tillämpningsområde till att omfatta även kretsmönster skapade av medborgare i Amerikas Förenade Stater eller Japan och av dem som har sin vanliga vistelseort i något av dessa länder samt kretsmönster som först har spritts där. Det skydd som ges åt japanska produkter är permanent (SFS 1987:63). Beträffande amerikanska kretsmönster är skyddet däremot tidsmässigt begränsat och gäller för närvarande till och med den 31 maj 1989 (SFS 1988:274). Tidsbegränsningen beror på att skyddet för svenska produkter i USA är tidsbegränsat till denna tidpunkt. En närmare redogörelse för tillkomsten och utformningen av den amerikanska lagen på området finns i prop. 1986/87:49 s. 6.

Genom direktiv den 16 december 1986 förpliktades EG:s medlemsstater att senast den 7 november 1987 införa lagstiftning om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter. Sådan lagstiftning finns därför nu i de flesta EG-staterna. Några har emellertid ännu inte uppfyllt sina förpliktelser enligt direktivet.

Genom ett rådsbeslut den 31 maj 1988 har EG:s medlemsländer vidare ålagts att utsträcka sin lagstiftning om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter till att omfatta även bl. a. EFTA- länderna. Utsträckningen är

tidsbegränsad till den 7 november 1990. I fråga om fysiska personer gäller utsträckningen utan krav på ömsesidighet. Vad däremot angår juridiska personer skall utsträckning ske endast i fråga om sådana länder som ger motsvarande skydd. Enligt rådsbeslutet skall EG-kommissionen ange vilka stater som uppfyller detta krav.

EG-beslutet genomförs i medlemsländernas nationella lagstiftning på olika sätt. Beträffande t. ex. Förbundsrepubliken Tyskland innebär rådsbeslutet att de länder som avses med beslutet automatiskt omfattas av den västtyska lagen om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter. I andra EG-stater krävs däremot särskilda lagstiftningsåtgärder för att genomföra beslutet.

Vid ett möte den 15 juni 1988 i Tammerfors mellan EFTA:s utrikeshandelsministrar och den kommissionsledamot från EG som har ansvaret för dessa frågor uttryckte EFTA-ministrarna sin tillfredsställelse över EG:s rådsbeslut om utsträckning av skyddet för kretsmönster i halvledarprodukter till att omfatta EFTA-länderna. De uttalade sin avsikt att så snart som möjligt vidta motsvarande åtgärd i EFTA-länderna till förmån för EG:s medlemsstater.

Bland EFTA-länderna har hittills endast Sverige och Österrike genomfört lagstiftning på området. Arbetet på motsvarande lagstiftning pågår i de övriga EFTA-länderna. Dessa har framfört önskemål att Sverige i förhållande till dem skall utsträcka skyddet på samma sätt som EG har beslutat om.

Inom Världsgorganisationen för den intellektuella äganderätten, WIPO, pågår arbete med en internationell konvention om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter. Arbetet har nu nått så långt att en diplomatkonferens för att slutligt anta en konventionstext är utsatt till maj 1989. Om Sverige ansluter sig till denna konvention, kan regeringen med stöd av bemyndigandet i 11 § lagen om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter utsträcka skyddet till att omfatta de andra stater som ansluter sig till konventionen.

Frågan om att sträcka ut skyddet till EFTA- och EG-länderna är dock så angelägen att en konvention på området inte bör avvaktas.

Regeringen beslöt den 15 december 1988 att inhämta lagrådets yttrande över ett inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter. Förslaget är likalydande med det som nu läggs fram. Lagrådet lämnade förslaget utan erinran. Lagrådets yttrande bör fogas till protokollet i detta ärende som *bilaga*.

2.1 Utsträckning av skyddet

Mitt förslag: Lagen om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter ändras på så sätt att regeringen får föreskriva om lagens tillämplighet i förhållande till EFTA- och EG-länderna utan något krav på ömsesidighet.

Skälen för mitt förslag: Som jag har redovisat inledningsvis har genom EG:s rådsbeslut den 31 maj 1988 medlemsländerna i EG ålagts att utsträcka skyddet för kretsmönster i halvledarprodukter till att omfatta bl. a. EFTA-länderna. I fråga om fysiska personer skall denna utsträckning ske utan något krav på ömsesidighet. I fråga om juridiska personer krävs däremot att EFTA-länderna ger motsvarande skydd.

Jag delar den tillfredsställelse över detta beslut som EFTA-ländernas utrikeshandelsministrar gav uttryck för när de möttes i juni 1988 i Tammerfors. Det är angeläget att skyddet för datachips får en så vid internationell omfattning som möjligt och att de förbättringar som kan ske härvidlag inte får anstå i avvaktan på konventionsarbetet inom WIPO. Jag kan därför också ställa mig bakom uppfattningen att EFTA-länderna så snart som möjligt bör genomföra motsvarande utsträckning till förmån för EG:s medlemsländer.

Som jag framhållit har emellertid inte samtliga EG-länder ännu genomfört den lagstiftning som EG-direktivet av den 16 december 1986 förutsätter. Härtill kommer att det även i flertalet av de EG-länder som har genomfört sådan lagstiftning fordras ändringar i denna för att de skall kunna uppfylla sina åligganden enligt det senaste rådsbeslutet.

Det kan således konstateras att det torde dröja ännu någon tid innan EG:s rådsbeslut av i år har genomförts fullt ut. Genom den svenska lagens krav på ömsesidighet skulle det därför inte heller vara möjligt för Sverige att dessförinnan föreskriva om lagens tillämpning i förhållande till samtliga EG-länder. Med hänsyn härtill och till vad jag har anfört om angelägenheten av ett utvidgat skydd för datachips bör det övervägas om Sverige skall hålla fast vid kravet på ömsesidighet eller — i likhet med vad rådsbeslutet föreskriver i fråga om fysiska personer — avstå från ett sådant krav.

För min del anser jag att det i denna speciella situation inte är nödvändigt att upprätthålla kravet på ömsesidighet i förhållande till EG-länderna. EG:s rådsbeslut torde till stor del grundas på det förtroende som samarbetet mellan EG och EFTA vilar på samt på vetskapen om att EFTA-länderna antingen redan har genomfört lagstiftning som i allt väsentligt motsvarar direktivet om kretsmönster i halvledarprodukter eller arbetar på sådan lagstiftning. Mot denna bakgrund är det enligt min mening naturligt att Sverige visar EG-länderna samma förtroende och avstår från att över huvud taget ställa upp något krav på ömsesidighet i förhållande till dem.

En sådan ordning skulle innebära att Sverige redan från början kan erbjuda samtliga EG-länder det skydd som följer av den svenska lagstiftningen. Den torde vidare underlätta för EG:s medlemsländer att genomföra rådsbeslutet i vad avser juridiska personer. Sverige ger nämligen då omedelbart det skydd som är en förutsättning för EG-ländernas utsträckning i denna del. Härigenom bortfaller behovet av särskilda överenskommelser med de olika EG-länderna för att få till stånd en sådan utsträckning.

Vad härefter angår EFTA-länderna förstår jag deras önskemål om att den svenska lagen skall utsträckas att gälla även i förhållande till dem. Sett från deras synpunkt skulle det framstå som egendomligt om EG-länderna gav ett skydd för deras produkter medan EFTA-landet Sverige inte gjorde det. Det finns vidare anledning förmoda att de övriga EFTA-länderna kommer att besluta om motsvarande utsträckning i förhållande till Sverige så snart lagstiftning har genomförts i dessa länder. Jag anser därför att det svenska skyddet bör utsträckas till att omfatta även EFTA-länderna utan något krav på ömsesidighet.

Som jag nämnt har Österrike redan genomfört lagstiftning på området. Inledande kontakter har också tagits för en sådan utsträckning som enligt nuvarande lagstiftning i Sverige och Österrike förutsätter ömsesidighet. Denna skulle alltså kunna genomföras redan i dag enligt den gällande lagstiftningen, om en överenskommelse kan nås med Österrike om ömsesidig utsträckning. Sedan den lagändring jag nu förordat har trätt i kraft, blir emellertid en sådan överenskommelse onödig. En utsträckning av skyddet med stöd av denna kommer nämligen då att omedelbart gälla i förhållande till bl. a. Österrike.

En utsträckning av det slag som jag nu har förordat, dvs. utan krav på ömsesidighet, kan visserligen sägas bryta mot hävdvunna principer. Jag anser emellertid att den föreslagna lagändringen utgör ett viktigt inslag i den västeuropeiska integrationen. Förslaget torde också ligga i linje med riksdagens intentioner om ett brett och fördjupat samarbete med EG (jfr UU 1987/88:24). Härtill kommer att det traditionella kravet på ömsesidighet inte ges upp helt. Förslaget bygger nämligen på att EG- och EFTA-länderna förväntas genomföra motsvarande utsträckning i förhållande till Sverige så snart detta kan ske. Om denna förmodan inte skulle visa sig riktig i fråga om något land, bör tillämpningen av den svenska lagstiftningen återigen kunna begränsas i förhållande till detta land.

Med hänsyn till vad jag nu har anfört är det enligt min mening lämpligast att regeringen bemyndigas att besluta om lagens tillämplighet i förhållande till EG- och EFTA-länderna. Ett sådant bemyndigande får anses innefatta en rätt att, under de förutsättningar som nyss har angetts, återigen inskränka lagens tillämpning.

Slutligen vill jag framhålla att jag under beredningen av detta lagstiftningsärende har haft kontakt under hand med företrädare för den svenska halvledarindustrin. Därifrån har man inte haft något att erinra mot den föreslagna lagändringen.

Det är angeläget att lagändringen genomförs så snart som möjligt. Den bör lämpligen träda i kraft den 1 april 1989.

3 Upprättat lagförslag

I enlighet med det anförda har inom justitiedepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter.

Förslaget har granskats av *lagrådet*.

4 Hemställan

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen att anta det av *lagrådet* granskade lagförslaget.

5 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta det förslag som föredraganden har lagt fram.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1988-12-22

Närvarande: justitierådet Nils Mannerfelt, justitierådet Bertil Freyschuss, regeringsrådet Åke Bouvin.

Enligt protokoll vid regeringssammanträde den 15 december 1988 har regeringen på hemställan av statsrådet Laila Freivalds beslutat inhämta lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1986:1425) om skydd för kretsmönster i halvledarprodukter.

Förslaget har inför lagrådet föredragits av hovrättsassessor Roland Halvorsen.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

	Sid
Propositionen	1
Propositionens huvudsakliga innehåll	1
Propositionens lagförslag	2
Utdrag ur regeringsprotokollet den 12 januari 1989	3
1 Inledning	3
2 Allmän motivering	5
2.1 Utsträckning av skyddet	5
2.2 Ikraftträdande	7
3 Upprättat lagförslag	7
4 Hemställan	7
5 Beslut	7
Bilaga Lagrådets yttrande	8

